

**Komunikat FOR 44/2020:
Pracodawcy i sklepy lepiej przygotowali się do drugiej fali pandemii
niż sektor publiczny? [Badanie Kantar na zlecenie FOR]**

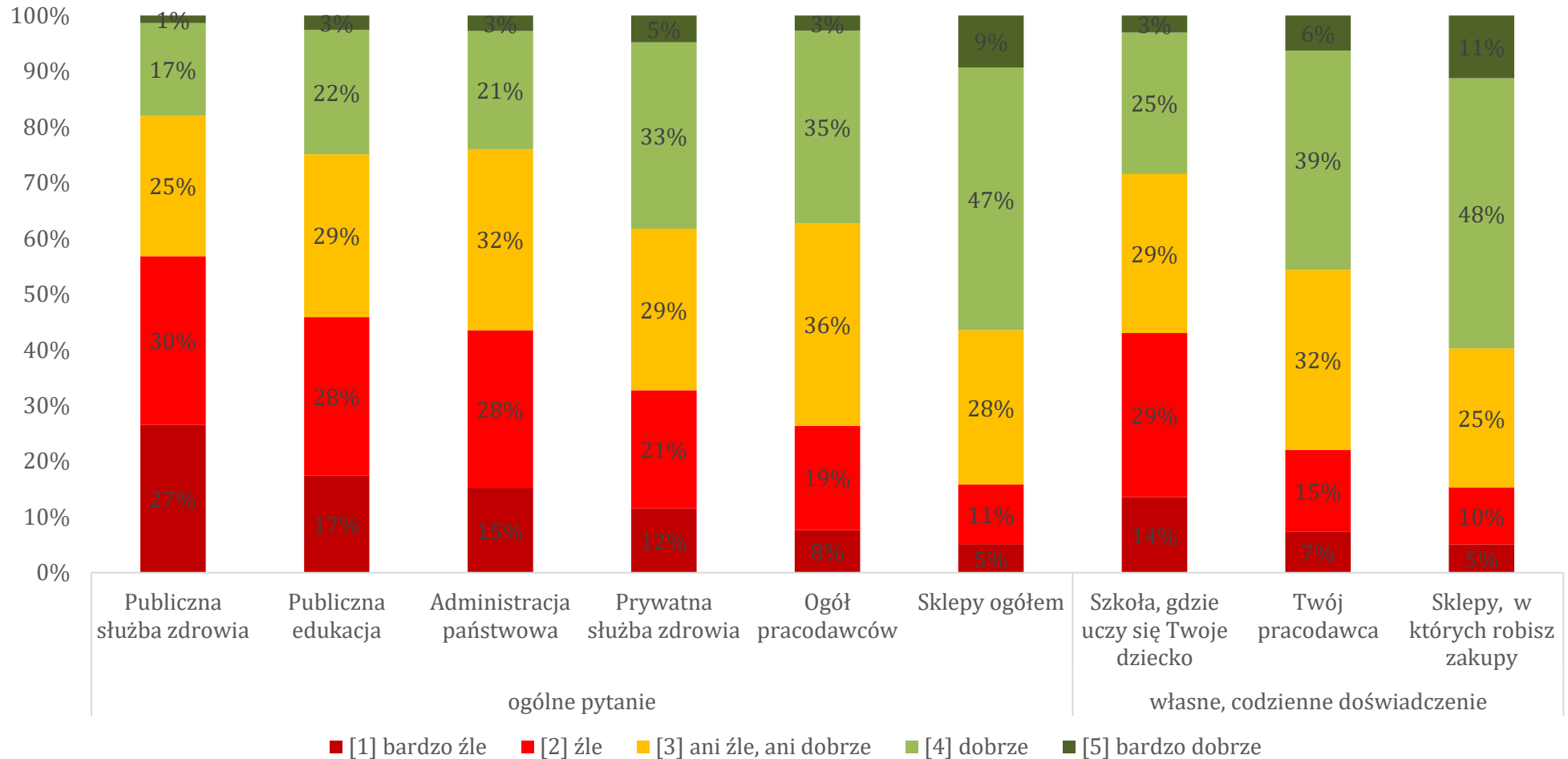
- Wybuch pandemii COVID-19 i jej pierwsza fala na początku roku zaskoczyły niemal wszystkich, jednak spadek zachorowań i częściowy powrót do normalności w lecie dał czas na przygotowanie się do ewentualnej drugiej fali. Już po jej wybuchu, na początku grudnia pracownia Kantar na zlecenie FOR przeprowadziła ankietę dotyczącą oceny stopnia przygotowania wybranych instytucji na drugą falę pandemii.
- Ankietowani najgorzej ocenili stopień przygotowania instytucji państwowych, a w szczególności państwowej służby zdrowia (57% negatywnych ocen). Tylko nieznacznie lepiej wypadła edukacja (45% negatywnych ocen) i sama administracja (43% negatywnych ocen).
- Lepiej zostały ocenione instytucje przede wszystkim prywatne – sklepy (56% pozytywnych ocen) oraz ogółem pracodawcy, z których większość jest firmami prywatnymi (38% pozytywnych ocen). Przygotowanie prywatnej służby zdrowia zostało ocenione lepiej niż publicznej, choć też zostawiało sporo do życzenia (33% negatywnych ocen wobec 57% w publicznej służbie zdrowia).
- Niestety złe oceny przygotowania służby zdrowia znajdują potwierdzenie w danych o ponad 60 tys. nadliczbowych zgonów w 2020 roku, co jest jednym z gorszych wyników w UE. Natomiast na pełną ocenę skutków w edukacji trzeba jeszcze poczekać, choć badania z innych krajów wskazujące, że najbardziej dotknięte zostały dzieci z biedniejszych rodzin, są poważnym ostrzeżeniem.

Badanie dotyczyło oceny przygotowania do drugiej fali pandemii sektora publicznego i prywatnego i zostało zrealizowane przez Kantar w dniach 4-9 grudnia na reprezentatywnej, ogólnopolskiej próbie 1015 Polek i Polaków w wieku 15+ za pomocą wywiadów bezpośrednich CAPI. Spośród instytucji sektora publicznego pytania dotyczyły przygotowania administracji państwowej, publicznej służby zdrowia oraz edukacji, a w sektorze prywatnym – przede wszystkim handlu, pracodawców (którzy w większości są zaliczani do sektora prywatnego) oraz prywatnej służby zdrowia. Badanie zawierało dwa typy pytań – ogólne oraz te dotyczące konkretnych, codziennych doświadczeń. Takie rozróżnienie było możliwe przede wszystkim w przypadku sklepów, pracodawców oraz szkół. O ile w ocenie handlu nie było istotnych różnic, o tyle swojego pracodawcę część ankietowanych oceniała nieznacznie lepiej niż ogół pracodawców (odsetek pozytywnych ocen 45% wobec 38%). Mniejsza różnica dotyczyła szkół – trochę więcej ankietowanych było mniej krytycznych wobec konkretnej szkoły swojego dziecka (33% negatywnych ocen) niż publicznej edukacji ogółem (35% negatywnych ocen), jednak tutaj na wynik mogły też wpływać nieliczne szkoły prywatne (jednak ze względu na ich małą liczbę oraz ograniczenia w ankiecie nie pytaliśmy o ocenę prywatnych szkół). Wyniki nie

ulegały znaczącym zmianom, gdy próbę ograniczono tylko do osób pracujących lub mających dzieci w wieku szkolnym.

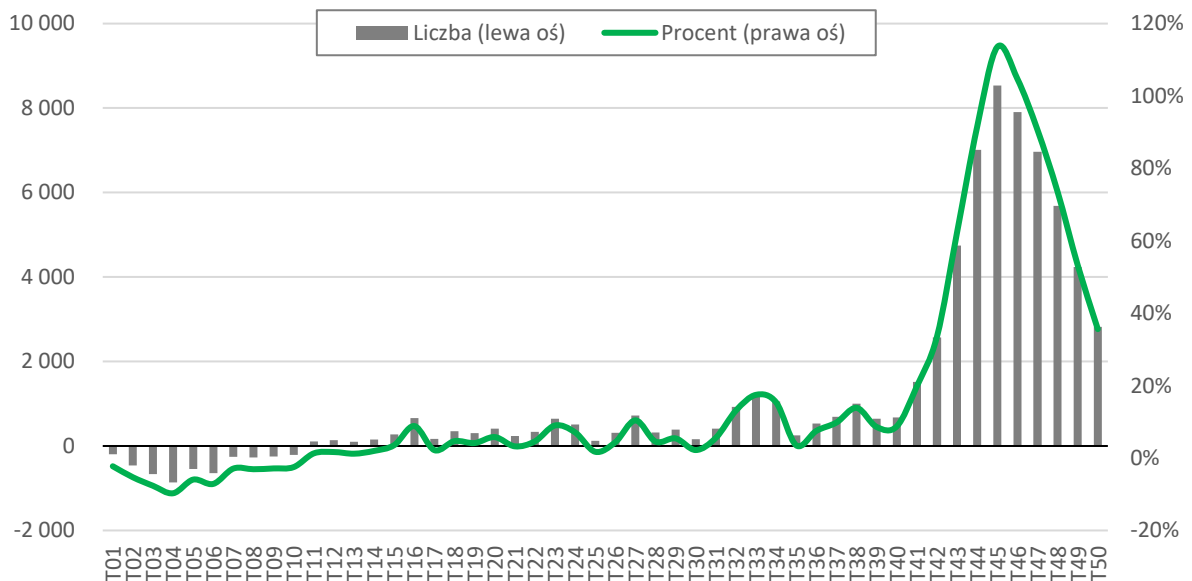
Przygotowanie prywatnej służby zdrowia było oceniane lepiej niż publicznej. Choć ponad 20% ankietowanych nie miało zdania na temat działania prywatnej służby zdrowia, to wśród tych, którzy wyrazili opinię, lepiej wypadła prywatna (38% pozytywnych opinii) od publicznej służby zdrowia (18% pozytywnych opinii). Na 775 ankietowanych, które wyraziły zdanie, było 25 osób, które negatywnie oceniły prywatną, a pozytywnie publiczną służbę zdrowia (odwrotne oceny miało natomiast 135 osób).

Wykres 1. Rozkład ocen przygotowania poszczególnych instytucji według ankietowanych
(na wykresie uwzględniono tylko osoby, które wyraziły ocenę)

Niestety dane o zgonach potwierdzają słuszność ocen ankietowanych o nieprzygotowaniu publicznej służby zdrowia. Dostępne dane GUS o zgonach za prawie cały 2020 rok (50 tygodni) wskazują o ponad 61 tys. (16%) więcej zgonów niż w latach poprzednich. Taka miara jest lepsza od zgonów spowodowanych przez COVID-19, ponieważ unika problemów z klasyfikacją przyczyn śmierci i uwzględnia pogorszenie standardów leczenia innych chorób. Dane dla szeregu krajów są publikowane przez Eurostat z większym opóźnieniem, jednak w tej chwili Polska negatywnie wyróżnia się na tle większości państw UE.

Nadmiarowe zgony tygodniowo w Polsce w 2020 roku (w stosunku do śr. 2016-2019)

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych GUS (dane wstępne, ostatnie 4-6 tygodni może być niekompletnych)

Ocena wpływu pandemii na edukację jest trudniejsza, ale badania z innych krajów stanowią ostrzeżenie. Już w trakcie pierwszej fali pandemii prof. Chetty, korzystając z danych gromadzonych na wspierającej naukę matematyki platformie Zearn, wskazywał na spadek w postępie nauki (Chetty et al. 2020). Co istotne, spadek ten nie był rozłożony równomiernie – znacznie gorzej wypadały szkoły z biedniejszych regionów (jako przybliżenie zamożności przyjęto odsetek uczniów objętych programami dożywiania). Badania z innych krajów potwierdzają te intuicyjne wnioski. Badanie na dużej grupie szkół w Belgii pokazało nie tylko istotny spadek przeciętnych wyników z matematyki i holenderskiego, ale także wzrost zróżnicowania – szkoły z większym odsetkiem słabszych uczniów odnotowały większe pogorszenie wyników. Skala pogorszenia wyników uczniów w Belgii nie tylko utrudni ich dalszą edukację, ale może mieć też zauważalny wpływ na wysokość ich zarobków w przyszłości czy ryzyko bezrobocia¹. Niestety podobnych efektów można też oczekiwać w Polsce.

¹ <https://feb.kuleuven.be/research/economics/ces/documents/DPS/2020/dps2017.pdf>

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORÓW

dr Aleksander Łaszek

Główny Ekonomista

e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)